T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TÜRKİYE İŞ KURUMU

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İMALAT SEKTÖRÜ RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
TABLOLAR LİSTESİ ii
GRAFİKLER LİSTESİ iii
GİRİŞ 1
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 2
İşyeri Verileri 2
Mevcut İstihdam Verileri 10
AÇIK İŞLER 14
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 25
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 30
SONUÇ 32

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bölgelere Göre İşyeri Sayıları 3
Tablo 2: Bölgelere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 10
Tablo 3: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 12
Tablo 4: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 13
Tablo 5: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 17
Tablo 6: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 19
Tablo 7: En Fazla Açık İş Olan Meslekler 22
Tablo 8: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 23
Tablo 9: Yükseköğretim Seviyesinde Talep Edilen Açık İşlerde Mesleklere Göre Cinsiyet Tercihi 24
Tablo 10: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 26
Tablo 11: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 27
Tablo 12: Mesleklere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 29
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 30
Tablo 14: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 31

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İşyeri Büyüklüklerine Göre İşyerlerinin Dağılımı 4
Grafik 2: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 4
Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyerlerinin Oranı 5
Grafik 4: Kadın Çalışanların Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu 6
Grafik 5: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu 7
Grafik 6: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Hizmetlere Göre Dağılımı 8
Grafik 7: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri 9
Grafik 8: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 11
Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 15
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 16
Grafik 11: Açık İşlerde Eğitim Düzeylerine Göre Cinsiyet Dağılımı 18
Grafik 12: Açık İş Sayısına Göre En Fazla Talep Edilen İlk 5 Beceri 18
Grafik 13: Açık İş Sayısına Göre Arama Kanalları 20
Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 21
Grafik 15: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 25
Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 28

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasasının ihtiyaçlarını belirlemek oldukça önemlidir. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda İŞKUR'a verilen görevlere istinaden işgücü piyasasının nabzını tutmak, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak, seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2011 yılının ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Bu çalışmaların temel hedefleri, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR'un yanı sıra diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamak ve mesleki eğitim planlamasının ihtiyaca uygun olması için veri sağlamaktır.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 11.993'ü 2-9 istihdamlı; 5.535'i 10-19 istihdamlı ve 73.221'i ise 20+ istihdamlı olmak üzere toplam 90.749 işyeri, 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında yüz yüze ziyaret edilmiştir. 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerleri, örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dahil edilmişlerdir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporların yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Bu çalışma, İmalat sektörü özelinde ortaya konulmuştur.

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İMALAT SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ işyerleri ziyaret edilerek gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle saha çalışması gerçekleştirilmiştir. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemi kullanılmıştır. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'dır.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 milyon 111 bin 226 işyerine yönelik veri derlenmiştir. 1 milyon 111 bin 226 işyerinde 10 milyon 242 bin 294 çalışan tespit edilmiştir.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulacaktır. Bu raporda İmalat sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde İmalat sektöründen bahsedilirken "sektör" ibaresi zaman zaman kullanılabilecektir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında İmalat sektöründe 194 bin 314 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 3 milyon 96 bin 799 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

İşyeri Verileri bölümünde araştırma kapsamındaki İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konacaktır. İşyeri sayıları, işyerinin yaşı, kısmi süreli çalışmanın yapılıp yapılmadığı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri ve yararlandıkları

hizmetler ile İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamış olan işyerlerinin neden yararlanmadığına ilişkin bilgiler sunulacaktır.

Tablo 1: Bölgelere Göre İşyeri Sayıları

BÖLGELER	İşyeri Sayısı
İstanbul	66.369
İzmir	14.377
Bursa, Eskişehir, Bilecik	14.120
Ankara	12.557
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	9.750
Konya, Karaman	9.032
Aydın, Denizli, Muğla	7.859
Antalya, Isparta, Burdur	6.058
Adana, Mersin	5.608
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	5.418
Kayseri, Sivas, Yozgat	5.301
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	5.195
Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	5.107
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	4.458
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3.554
Balıkesir, Çanakkale	3.014
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2.720
Şanlıurfa, Diyarbakır	2.522
Zonguldak, Karabük, Bartın	2.259
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2.159
Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.481
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	1.301
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1.251
Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.197
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	857
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	789
Genel Toplam	194.314

İmalat sektöründe 2+ istihdamlı 194 bin 314 işyerinin yüzde 34,2'si İstanbul bölgesinde bulunmaktadır. İşyerlerinin yüzde 7,4'ü İzmir bölgesinde, yüzde 7,3'ü ise Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: İşyeri Büyüklüklerine Göre İşyerlerinin Dağılımı

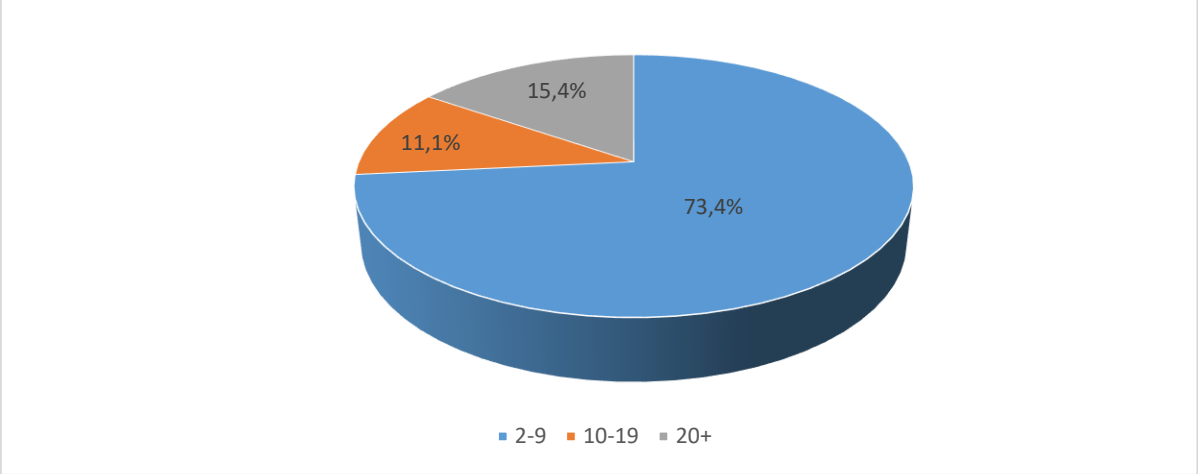

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 73,4'ü 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 istihdamlı işyeri sayısı yüzde 11,1 ve 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 15,4 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerleri için aynı değerlendirme yapıldığında yine 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin İmalat sektöründe olduğu gibi ağırlıklı olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 81,8'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır.

Aşağıdaki grafikte ise sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yaşlarına göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 2: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

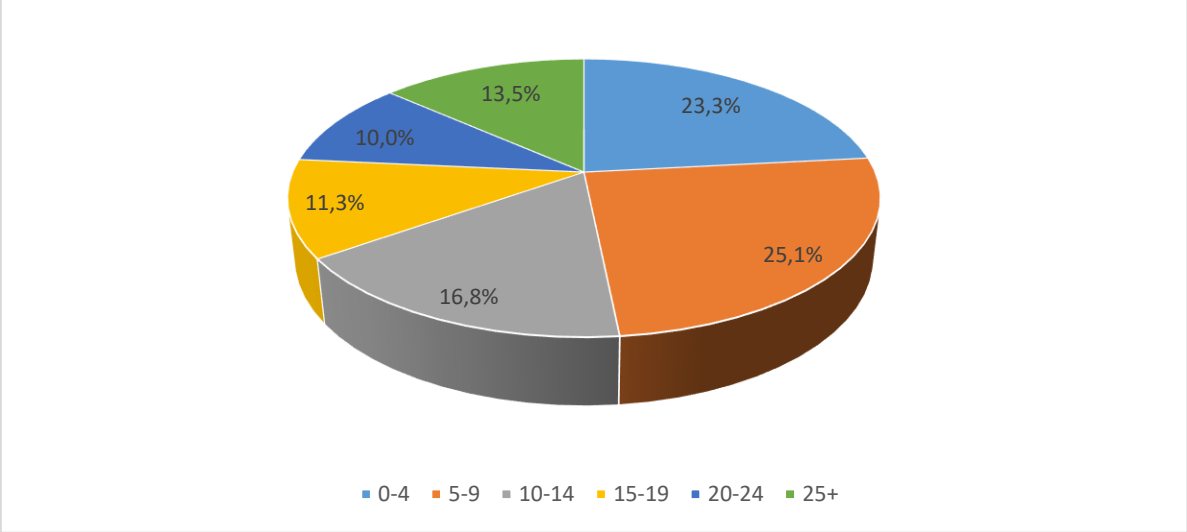

Kaynak: İPA 2017

Sektördeki 2+ istihdamlı işyerlerinin yaklaşık yarısı 10 yaşından küçüktür. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerlerinin oranı yüzde 23,3 olup; 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise yüzde 25,1'dir. İşyerlerinin yüzde 13,5'i 25 yıl ve üzeri bir zamandır faaliyette bulunmaktadır. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerleri toplam çalışanların yüzde 13,3'lük kısmını barındırırken 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren firmalar toplam çalışanın yüzde 29,7'lik kısmını kapsamaktadır. 0-4 yaş aralığında yer alan işyerlerinin açık iş oranı yüzde 5,9 iken 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren firmaların açık iş oranı yüzde 1,8'dir. 0-4 yaş aralığındaki işyerleri yüzde 11,4 oranında bir net istihdam artışı beklerken 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren firmalar yüzde 2,0 oranında net istihdam artışı beklemektedir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığı da incelenmiştir. Aşağıdaki grafikte evet bölümünü gösteren kısımlar kısmi çalışma yapan işyerlerinin oranını göstermektedir.

Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyerlerinin Oranı

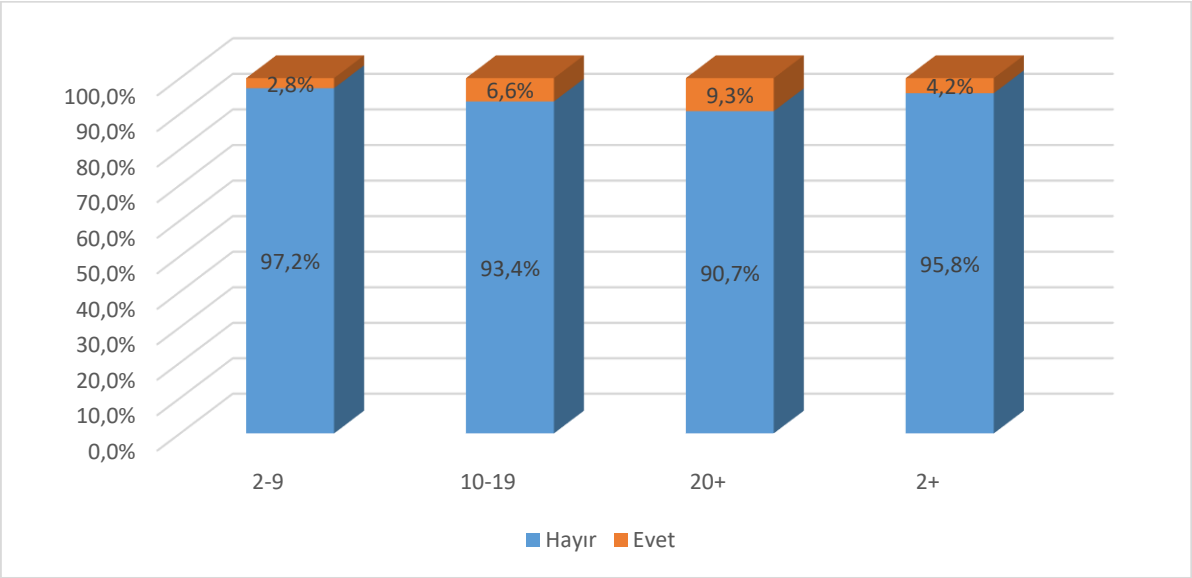

Kaynak: İPA 2017

Sektördeki işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılan işyerlerinin oranı yüzde 4,2 olarak tespit edilmiştir. İşyeri büyüklüğü arttıkça kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinin oranı da artma eğilimindedir. 2-9 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 2,8 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 6,6 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir.

Kadınların işgücü piyasasına girişinde özellikle kısmi zamanlı çalışmaların olumlu etkisi bulunmaktadır. Gerek işgücü piyasasında yeterli iş tecrübesi bulunmayan kadınların istihdam

edilmesinde gerekse de aile yükümlülükleri sebebiyle işgücü piyasası dışında kalan kadınların istihdamının arttırılması açısından kısmi zamanlı çalışmalar büyük öneme sahiptir. Kısmi zamanlı çalışmalar tam süreli çalışmalara geçişte de köprü görevi görmekte ve hatta geçici istihdamdan kalıcı istihdama da sevk edebilmektedir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışmalar yapan işyerlerinde kadın istihdamının oranı diğer işyerlerine göre daha yüksek çıkmaktadır. Ancak bu durum sektörler özeline inildiğinde farklılık gösterebilmektedir.

Grafik 4: Kadın Çalışanların Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu

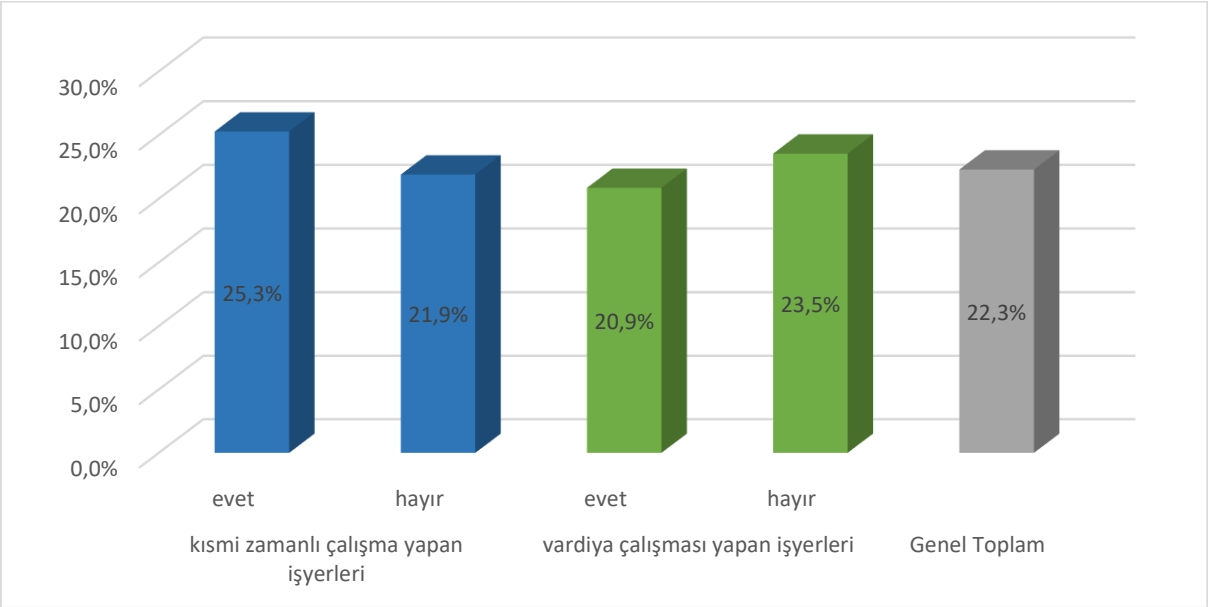

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin kısmi zamanlı çalışma yapıyor olması kadın istihdamını etkileyen bir faktör olarak görülmektedir. Sektörde faaliyet gösteren kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinde kadın istihdamı toplam istihdamın yüzde 25,3'ü olarak gerçekleşmişken, bu oran kısmi zamanlı çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 21,9 ve genel olarak tüm işyerlerinde de yine yüzde 22,3 olarak tespit edilmiştir.

Bununla birlikte araştırma kapsamında bu soru işverenlere yöneltildiğinde sadece işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığının sorulduğuna dikkat etmek gerekmektedir. Bu işyerlerinden kısmi zamanlı çalışanların ne kadarının kadın ya da erkek olduğuna ilişkin veri alınmamaktadır.

Sektörde vardiyalı çalışma gerçekleştirmeyen işyerlerinde kadın istihdamının oranının vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerlerine göre daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 20,9 iken bu oran

vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 23,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde kadınların toplam istihdam içindeki oranı yüzde 25,3 iken vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde yüzde 24,9'dur. Genel itibariyle vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde kadınların çalışma oranı nispeten daha yüksek gerçekleşmektedir. Türkiye genelinde bu oranlar birbirine yakın gerçekleşmişse de sektörlere göre birbirlerinden farklı bir şekilde gerçekleşen sektörler bulunmaktadır. İmalat sektöründe ise Türkiye geneline benzer bir eğilimle vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların oranının nispeten vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerine göre daha az olduğu görülmektedir.

Grafik 5: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu

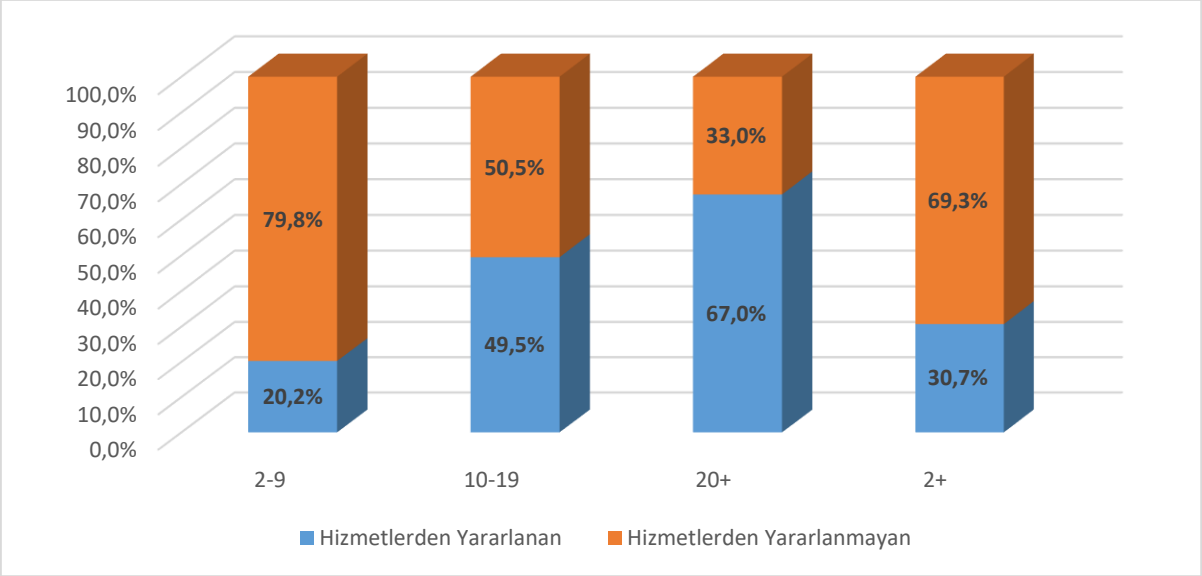

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki grafikte sektördeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu incelenmiştir. Grafikte işyerlerinin büyüklüğü arttıkça daha çok işyerinin Kurum hizmetlerinden yararlandığı görülmektedir. Başka bir ifade ile işyeri büyüklüğü ile Kurum hizmetlerinden faydalnama arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 20,2 iken bu oran 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 49,5'e 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 67'ye yükselmektedir. Kurallara dayalı olarak işleyen, bir sistem içerisinde ve kişilerden bağımsız olarak yönetilen kurumsal firmalar incelendiğinde çalışan sayılarının yüksek olduğu görülmektedir. Yukarıdaki grafiktende görüleceği üzere kurumsallaşan firmalar İŞKUR'dan daha fazla yararlanmak istemektedir.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan tüm işyerleri içinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı ise yüzde 30,7'dir. Bir diğer ifadeyle İmalat sektöründe faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki her 10 işyerinden 3'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı Türkiye genelinde ise yüzde 24,7 olarak tespit edilmiştir.

Aşağıdaki grafikte ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin hangi hizmetlerden yararlandıkları gösterilmektedir.

Grafik 6: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Hizmetlere Göre Dağılımı

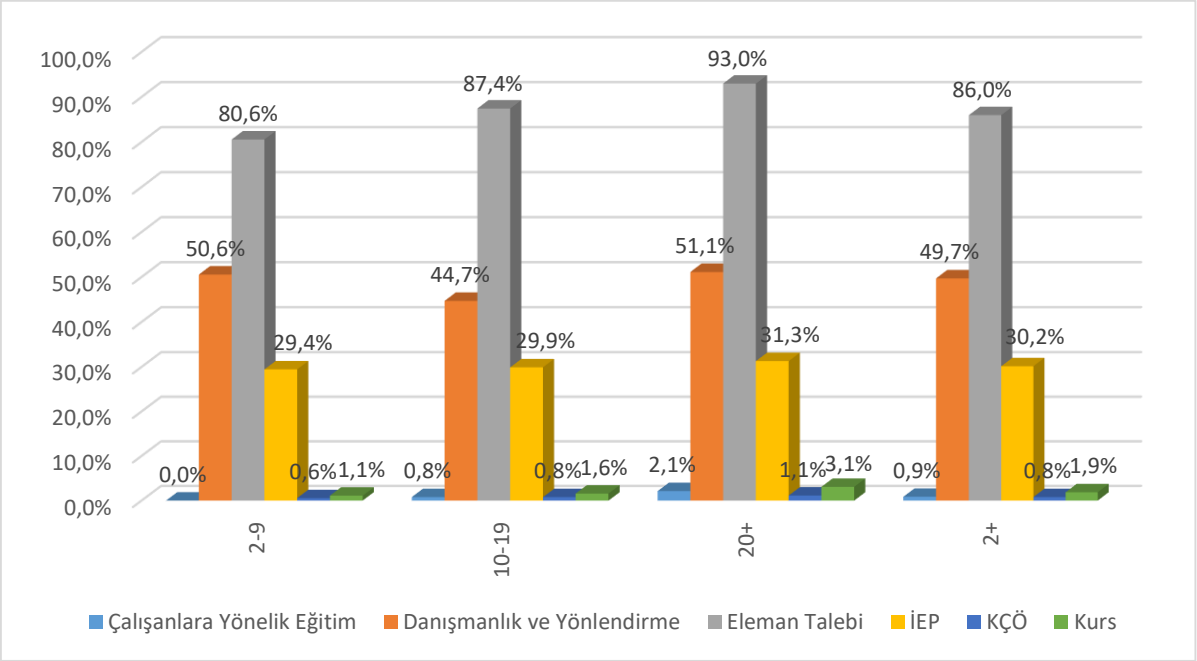

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin en fazla İŞKUR'un Eleman Talebi hizmetinden yararlandıkları gözlemlenmektedir. Bu işyerlerinin yüzde 86'sı Eleman Talebi hizmetinden yararlanmışken, yüzde 49,7'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden, yüzde 30,2'si ise İşbaşı eğitim Programları (İEP) hizmetlerinden yararlandıkları tespit edilmiştir.

İşyeri büyüklükleri kırılımları da incelendiğinde aynı hizmetlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Ancak grafikten ortaya çıkan önemli bir husus da hizmetlerden yararlanma oranının işyeri büyüklüğü arttıkça, arttığı görülmektedir.Özellikle Eleman Talebi hizmetinde görülen bu husus, 2-9 işyerleri için bu hizmetten yüzde 80,6 oranında faydalanılırken 10-19 işyerleri için yüzde 87,4'e 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri için ise bu oran yüzde 93'e yükselmektedir.

Grafik 7: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri

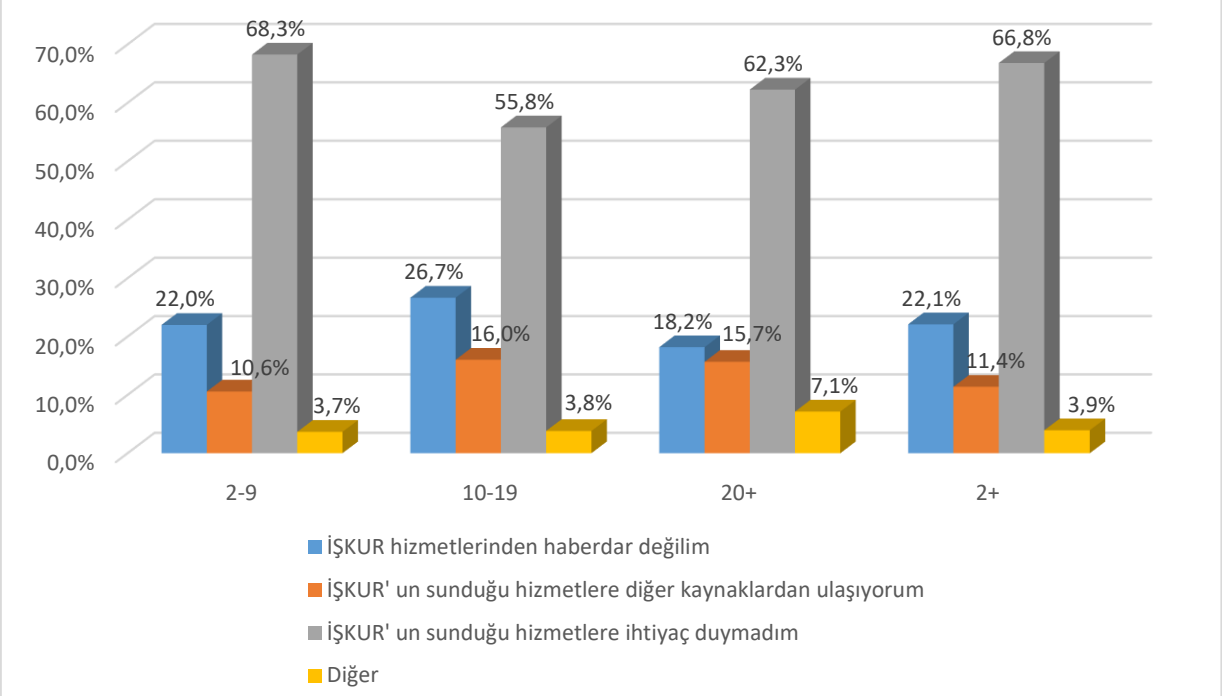

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerine bu durumun nedeni sorulmuştur. Bu bağlamda İmalatsektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 66,8'i İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadığını belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 22,1'ini oluşturmaktadır. İŞKUR haricinde diğer kaynakları kullanması sebebiyle Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin oranı ise yüzde 11,4'dür.

İşyeri büyüklükleri özelinde yararlanmama nedeni irdelendiğinde tüm işyeri büyüklüklerinde İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım seçeneği yüksek çıkmıştır.2-9 işyerleri için bu sebepten ötürü hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin oranı yüzde 68,3 iken daha kurumsal olan 10-19 ve 20+ işyeri büyüklüklerinde söz konusu oranın düştüğü görülmektedir. Öyle ki 20+ için yüzde 62,3 olarak hesaplanan söz konusu oran, 10-19 işyerleri için yüzde 55'lere kadar düşmektedir. İşyerleri kurumsallaştıkça İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmama nedeni azalmaktadır.

Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde İmalat sektörü altında faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 2: Bölgelere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

BÖLGELER	Kadın	Erkek	Toplam
İstanbul	241.503	676.538	918.041
Bursa, Eskişehir, Bilecik	82.095	248.102	330.197
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	45.413	193.572	238.985
İzmir	57.842	168.432	226.274
Ankara	22.334	153.667	176.001
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	41.741	87.769	129.510
Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	27.716	89.740	117.457
Aydın, Denizli, Muğla	36.684	76.337	113.021
Konya, Karaman	13.214	90.521	103.736
Gaziantep, Adıyaman, Kilis	7.698	89.555	97.254
Adana, Mersin	13.836	76.136	89.972
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	10.194	78.187	88.381
Kayseri, Sivas, Yozgat	8.117	74.237	82.354
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	13.869	41.087	54.956
Antalya, Isparta, Burdur	13.434	39.901	53.335
Balıkesir, Çanakkale	9.952	34.769	44.721
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	13.196	30.956	44.152
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4.921	34.630	39.550
Zonguldak, Karabük, Bartın	6.728	26.322	33.051
Kastamonu, Çankırı, Sinop	7.089	17.346	24.435
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	3.684	19.047	22.731
Şanlıurfa, Diyarbakır	2.393	19.977	22.370
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	4.456	17.879	22.335
Erzurum, Erzincan, Bayburt	789	9.446	10.235
Van, Muş, Bitlis, Hakkâri	934	7.000	7.934
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	322	5.491	5.813
Genel Toplam	690.154	2.406.646	3.096.799

Kaynak: İPA 2017

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 3 milyon 96 bin 799 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 77,7'si erkeklerden, yüzde 22,3'ü ise kadınlardan oluşmaktadır.

Sektörde istihdam edilenlerin yüzde 29,6'sı İstanbul bölgesinde bulunmaktadır. İstanbul bölgesinde istihdam edilenlerin 4'te 1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Sektördeki toplam kadın çalışanların da yüzde 35'i bu bölgede bulunmaktadır.

Sektörde istihdam edilenlerin yüzde 10,7'si ise Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde bulunmaktadır. İşyeri sayısı olarak beşinci sırada bulunan İzmir bölgesi ise istihdam açısından üçüncü sırada bulunmaktadır. Sektörde istihdamda dördüncü sırada bulunan bölge ise İzmir bölgesi olmuştur. İşyeri sayısı açısından ikinci sırada bulunan bu bölge sektörde istihdamın yüzde 7,3'ünü barındırmaktadır.

Kadınların İmalat Sektöründeki istihdam durumu incelendiğinde tüm bölgelerde aynı durum ortaya çıkmıştır. Erkek çalışan sayısı fazla olduğundan bölgelere göre de erkek çalışan sayısı kadınlara nazaran yüksektir.

Grafik 8: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

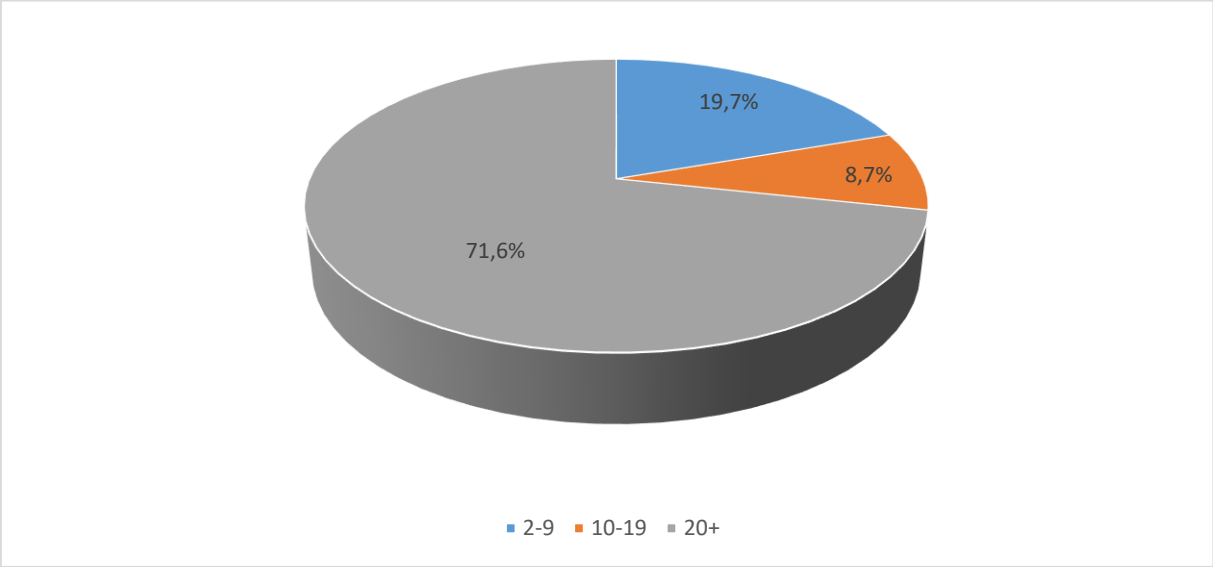

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründeki çalışanların yüzde 71,6'sı 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 19,7'si bir diğer ifadeyle 5'te 1'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde çalışanlar ise sektörde toplam çalışanların yüzde 8,7'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ istihdamlı işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 55,7; 2-9 istihdamlı işyerleri için yüzde 33,2 ve 10-19 istihdamlı işyerleri için ise yüzde 11,1'dir.

Tablo 3: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

MESLEK GRUPLARI	Kadın	Erkek	Toplam
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	141.790	798.999	940.789
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	201.441	732.016	933.457
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	102.925	232.721	335.647
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40.930	188.525	229.455
Profesyonel Meslek Mensupları	70.340	158.446	228.786
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	77.596	111.274	188.870
Hizmet ve Satış Elemanları	38.637	98.540	137.178
Yöneticiler	14.293	79.039	93.332
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2.201	7.085	9.286
GENEL TOPLAM	690.154	2.406.646	3.096.799

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe istihdam edilenlerin meslek gruplarına göre dağılımını gösteren yukarıdaki tabloda en fazla istihdam edilen meslek grubunun Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 30,4'ünü oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 30,1 oranı ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 10,8 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Bu oran Türkiye genelindeki yüzde 14,8'lik orana göre düşük durumdadır.

İmalat sektöründe kadın çalışan sayısının oransal olarak en fazla olduğu meslek grubu yüzde 41,1 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Erkeklerin ise yüksek oranda çalıştıkları meslek grubu yüzde 84,9 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur.İmalat sektörü erkek çalışan yoğun bir sektör olduğundan tüm meslek gruplarında kadın çalışan sayısının erkeklere nispeten daha az olduğu görülmektedir. Bu durum sektörün ülke geneli istihdam edilenlerin meslek gruplarına göre dağılımı ile benzer eğilim içerisinde olduğunu göstermektedir.

Tablo 4: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Meslekler	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Makineci (Dikiş)	63.867	9,3%	63.191	2,6%	127.057	4,1%
Beden İşçisi (Genel)	17.930	2,6%	108.268	4,5%	126.198	4,1%
Konfeksiyon İşçisi	29.886	4,3%	24.292	1,0%	54.178	1,7%
İşletmeci	3.396	0,5%	42.780	1,8%	46.176	1,5%
Muhasebeci	22.554	3,3%	19.827	0,8%	42.380	1,4%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	7.568	1,1%	32.620	1,4%	40.188	1,3%
Şoför-Yük Taşıma	48	0,0%	39.396	1,6%	39.444	1,3%
Büro Memuru (Genel)	17.001	2,5%	22.285	0,9%	39.286	1,3%
Satış Danışmanı	13.593	2,0%	23.519	1,0%	37.113	1,2%
Gaz Altı Kaynakçısı	73	0,0%	32.600	1,4%	32.674	1,1%
Paketleme İşçisi	13.223	1,9%	16.345	0,7%	29.568	1,0%
Pazarlamacı	5.669	0,8%	22.435	0,9%	28.103	0,9%
Kalite Kontrolcü	9.829	1,4%	17.994	0,7%	27.823	0,9%
Temizlik Görevlisi	15.791	2,3%	11.831	0,5%	27.622	0,9%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	5.410	0,8%	20.775	0,9%	26.185	0,8%
Ahşap Mobilya İmalatçısı	334	0,0%	25.813	1,1%	26.147	0,8%
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	3.944	0,6%	19.362	0,8%	23.306	0,8%
Ön Muhasebeci	14.934	2,2%	8.171	0,3%	23.104	0,7%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	6.060	0,9%	17.035	0,7%	23.095	0,7%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	586	0,1%	22.221	0,9%	22.807	0,7%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	4.728	0,7%	17.740	0,7%	22.468	0,7%
Ayakkabı İmalatçısı	3.096	0,4%	18.857	0,8%	21.953	0,7%
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	9.958	1,4%	11.943	0,5%	21.900	0,7%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	672	0,1%	20.902	0,9%	21.573	0,7%
Aşçı	10.793	1,6%	9.906	0,4%	20.699	0,7%

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise İmalat sektöründeki istihdamın mesleklere göre dağılımı incelenerek ilk 25 meslek verilmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu meslekte toplam 127 bin 57 çalışan tespit edilmiş olup toplam

çalışanların yüzde 4,1'ini oluşturmaktadır. Daha sonra ise Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi, İşletmeci ve Muhasebeci meslekleri bulunmaktadır.

Erkeklerde en çok çalışılan meslekte ilk sırada Beden İşçisi (Genel); kadınlarda ise Makineci (Dikiş) mesleği bulunmaktadır. İlk 25 meslek incelendiğinde sektörde kadınların erkeklerden daha fazla istihdam edildiği meslekler ise; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Muhasebeci, Temizlik Görevlisi, Ön Muhasebeci ve Aşçı olarak tespit edilmiştir.

İmalat sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki payı değerlendirildiğinde; sektördeki işyerleri Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 17,5'ini; mevcut istihdamı ise toplam istihdamın yüzde 30,2'sini oluşturmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir. Bu bağlamda işgücü piyasasının talep tarafına ilişkin önemli bir gösterge olan açık işler, işgücü talebine yönelik olarak planlanan politikalar anlamında başvurulan önemli bir veri alanını teşkil etmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2017 yılı 3 Nisan-5 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği zamanda açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur.

Araştırma kapsamında İmalat sektöründe 194 bin 314 işyerinden 33 bin 487'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 33 bin 487 işyerinden toplam 101 bin 535 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 17,2'sine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 6,9 puan üzerindedir.

Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

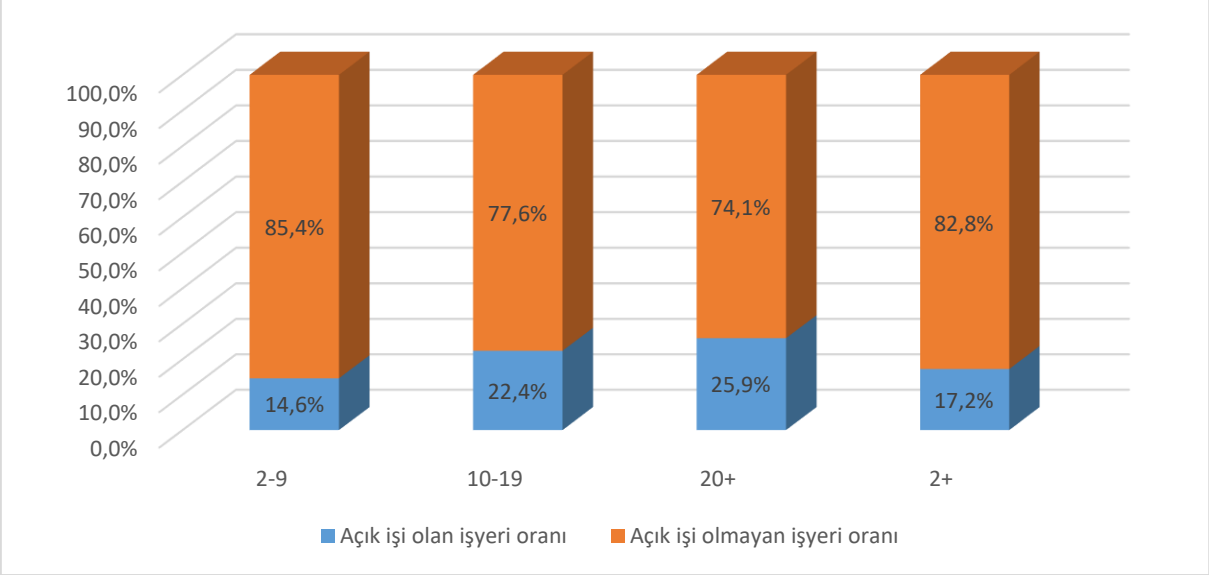

Kaynak: İPA 2017

Açık işi olan işyerleri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 17,2'sinde açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 22,4'e yükselmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 25,9'unun açık işi bulunmaktadır. Yukarıdaki grafikten anlaşılacağı üzere işyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri sayısının arttığı görülmektedir. Bu da kurumsal firmalarda daha fazla açık pozisyon olduğunu göstermektedir.

İmalat sektörünün açık iş oranı yüzde 3,2 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 97'sinin fiili istihdamda olduğu, 3'ünde ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli açık iş oranı olan yüzde 2,7'den yüksek gerçekleşmiştir.

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren 2 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde açık iş oranının en yüksek olduğu bölge ise Erzurum, Erzincan, Bayburt bölgesi olup açık iş oranı yüzde 9,3'dür. Bu bölgedeki işyerlerinin yüzde 34,5'unda açık iş tespit edilmiştir.

Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

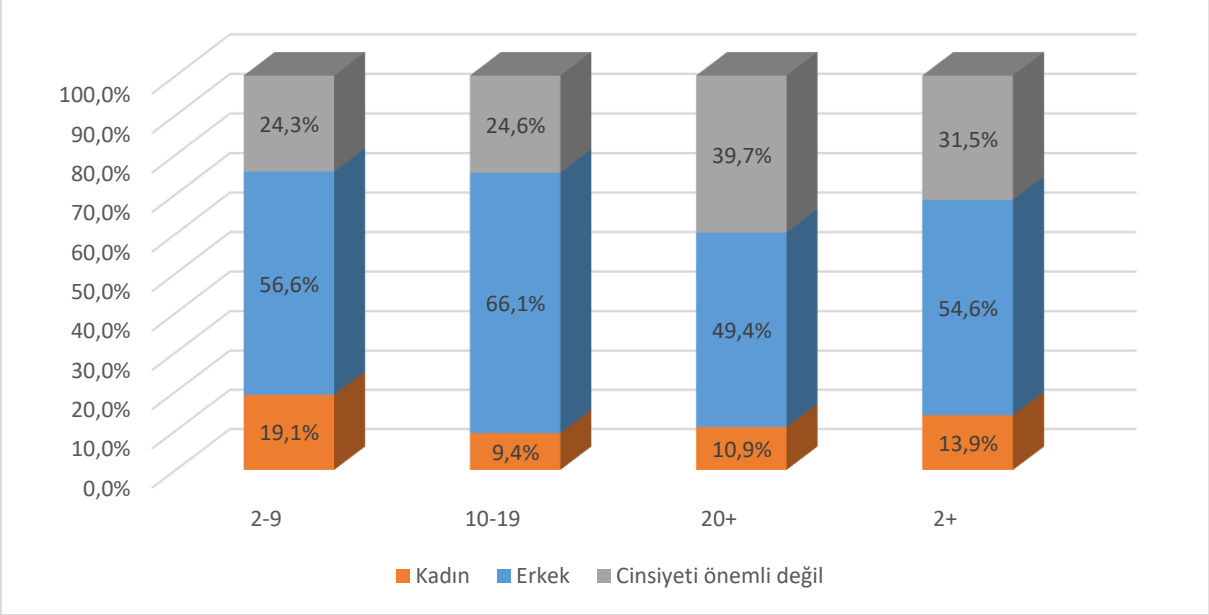

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki grafikte ise işverenlerin açık işlerinde cinsiyet özelinde tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 101 bin 535 kişilik açık işin yüzde 31,5'unda kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 13,9'unda sadece "kadın" işgücü tercihinde bulunulmuştur. Ayrıca sektörde açık işlerinde sadece erkek işgücü tercih etme oranı da kadın işgücü tercihine nazaran oldukça yüksek gerçekleşmiştir.Bu durum, İmalat sektörünün Türkiye geneline benzer bir eğilim sergilediğini göstermektedir.

Sadece "kadın" işgücü istihdam edilmesi yönünde tercihte bulunulması, özellikle işyeri büyüklüğü farklılaştıkça önemli bir özellik göstermektedir. Küçük işyerlerinde daha fazla oranda açık işlerde kadın tercihi dikkat çekmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde açık işlerin yüzde 19,1'inde kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 9,4'e düşmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 10,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilimle beraber dalgalanmalar olsa da işyerleri büyüdükçe kadın işgücü tercihi azalırken erkek işgücü tercihinde artış gerçekleşmiştir. Ancak daha çok dikkati çeken, işyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihleri sürekli olarak artmıştır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 24,3'ünde cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 24,6'ya, 20+ istihdamlı

işyerlerinde ise yüzde 39,7'ye yükselmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir.

Tablo 5: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet önemli değil	Toplam
Çıraklık Eğitimi	0,0%	2,3%	3,6%	2,4%
Lise altı	29,6%	31,8%	27,0%	30,0%
Genel lise	18,7%	5,9%	6,2%	7,8%
Meslek lisesi	4,2%	20,0%	8,7%	14,3%
Meslek yüksekokulu	5,8%	1,7%	2,3%	2,4%
Lisans	5,2%	1,6%	5,3%	3,3%
Lisansüstü	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	36,4%	36,8%	46,8%	39,9%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Genel anlamda İmalat sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 39,9'unda herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Bu seviyeyi takiben açık işlerde ikinci sırada yüzde 30 ile lise altı eğitim düzeyi ve üçüncü sırada ise yüzde 14,3 ile meslek lisesi eğitim düzeyinde eleman talep edilmektedir.

Açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 36,4 ile erkek işgücü taleplerinde ise benzer şekilde yüzde 36,8 ile herhangi bir eğitim düzeyi aranmaması öne çıkmıştır. Kadınlarda ve erkeklerde daha sonra lise altı eğitim seviyesi önemli bir ağırlık olarak görülmektedir.

Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmayarak kadın ya da erkek işgücünün önemli olmadığı açık işler için ise neredeyse yarısına yakını herhangi bir eğitim düzeyi aranmamaktadır. Söz konusu oran, yüzde 46,8'dir.

Grafik 11: Açık İşlerde Eğitim Düzeylerine Göre Cinsiyet Dağılımı

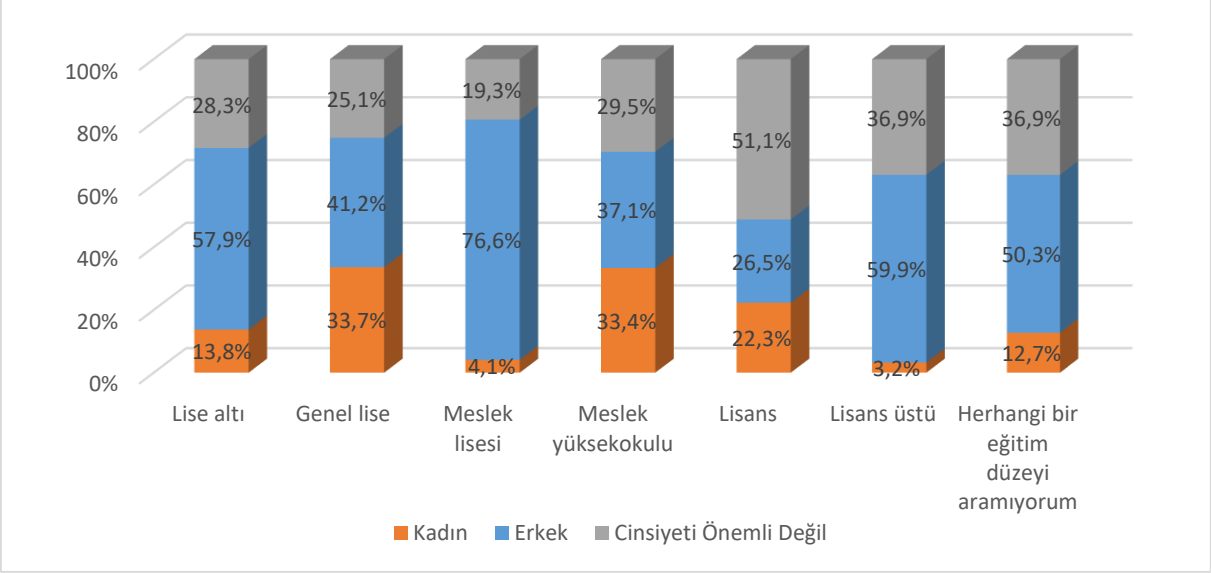

İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinden alınan açık işlerde lisans mezuniyeti hariç tüm eğitim düzeylerinde en fazla erkek işgücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmayarak kadın ya da erkek işgücünün önemli olmadığı açık işler için ise yüzde 51,1 oranla lisans mezunu talep edilmiştir. Tablodan anlaşılacağı üzere sadece kadın işgücü ya da sadece erkek işgücü talep edilmeyen açık işler için talep edilen eğitim seviyesi daha yüksektir. Bu sonucun arkasında, yükseköğretim mezunu talep edilen işler için "kadın işi" ya da "erkek işi" ayrımı yapılmadığı ve önemli olan kriterin işi yapabilecek yetkinliğe sahip olunması gerektiği hususu bulunmaktadır.

Grafik 12: Açık İş Sayısına Göre En Fazla Talep Edilen İlk 5 Beceri

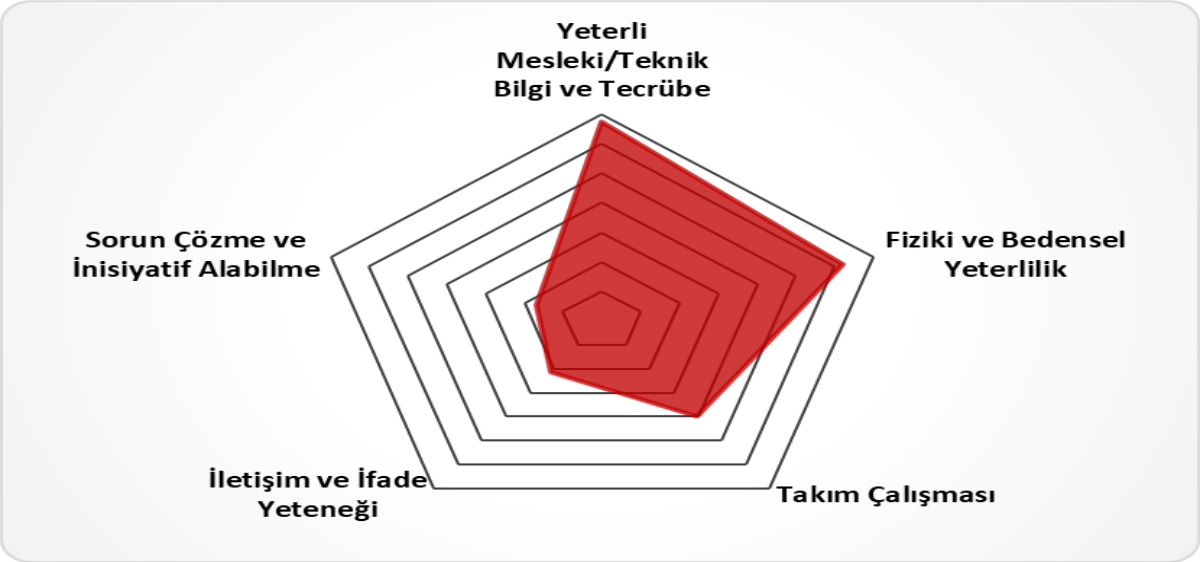

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe tespit edilen 101 bin 535 açık iş için en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" dir. Açık işlerin yüzde66,4'ü için işverenler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talebinde bulunmuştur. İkinci sırada yüzde 61,1 ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, üçüncü sırada ise yüzde 39,1 ile Takım Çalışması yer almaktadır.

Tablo 6: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2+	10-19	20+	2+
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	1	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	6	5	5
Bilgisayar kullanımı	4	8	7	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	5	6	7
Proje Tabanlı Çalışma	8	7	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	9	9	9
Yabancı Dil	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2017

İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise ilk 3 sıradaki becerilerin yerleri değişse de aynı becerilerin ilk 3 sırada yerini aldığı görülmektedir. İlk sıralardaki tek değişiklik, 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için talep edilen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik bulunmasıdır.

Açık iş bilgisi tespit edilirken yetiştirilecek işgücünün niteliğinin belirlenmesi başka bir ifade ile etkin eşleştirme yapabilmek için doğru aktif işgücü politikalarının uygulanabilmesi için talep edilen açık işlerden istenilen becerilerin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda doğru politika üretebilmek adına hangi becerilerin birlikte arandığının tespitine yönelik ***Birliktelik Analizi yapılmıştır***. Toplam açık işler içerisinde en fazla bir arada talep edilen üç beceri, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik-Takım Çalışması-Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Takım çalışması talep edilen açık işlerin % 70'inde aynı zamanda Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi de talep edilmiştir.

Grafik 13: Açık İş Sayısına Göre Arama Kanalları

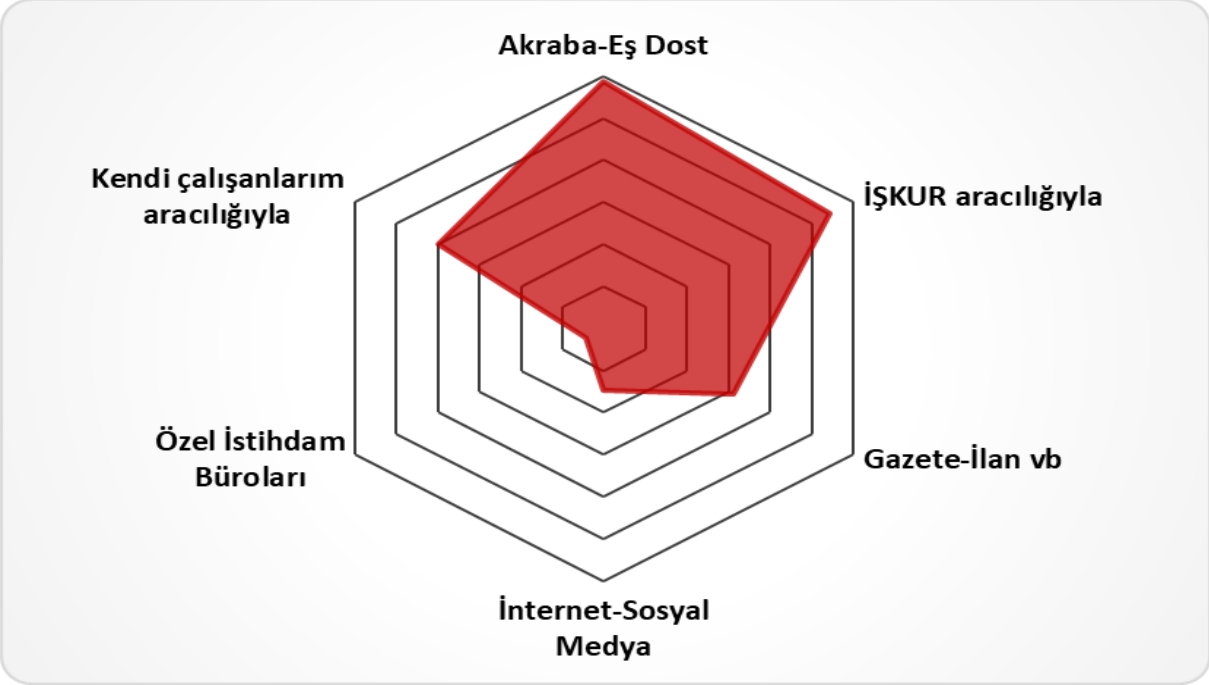

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründen alınan açık işlerde işverenlerin yüzde 57,9'unun Akraba-Eş Dost vasıtasını kullanarak eleman aradıkları görülmektedir. Yine bu arama kanalına yakın olarak yüzde 53,6 oranıyla İŞKUR kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 39,4 oranı ile işverenlerin kendi çalışanları aracılığı kullanılmaktadırlar.

Sektörde; Kendi çalışanlarım aracılığıyla Arama kanalı ile aranan açık işlerin yüzde 62'si aynı zamanda Akraba-Eş Dost vasıtasıyla da aranmaktadır.

Açık işler için en fazla bir arada kullanılan üç arama kanalı, **Akraba-Eş Dost, İŞKUR aracılığıyla ve Kendi çalışanlarım aracılığıyla** şeklindedir.

İŞKUR aracılığıyla ve Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanallarının birlikte kullanıldığı her 100 açık işin 61'inde Akraba-Eş Dost arama kanalı da kullanılmıştır.

Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

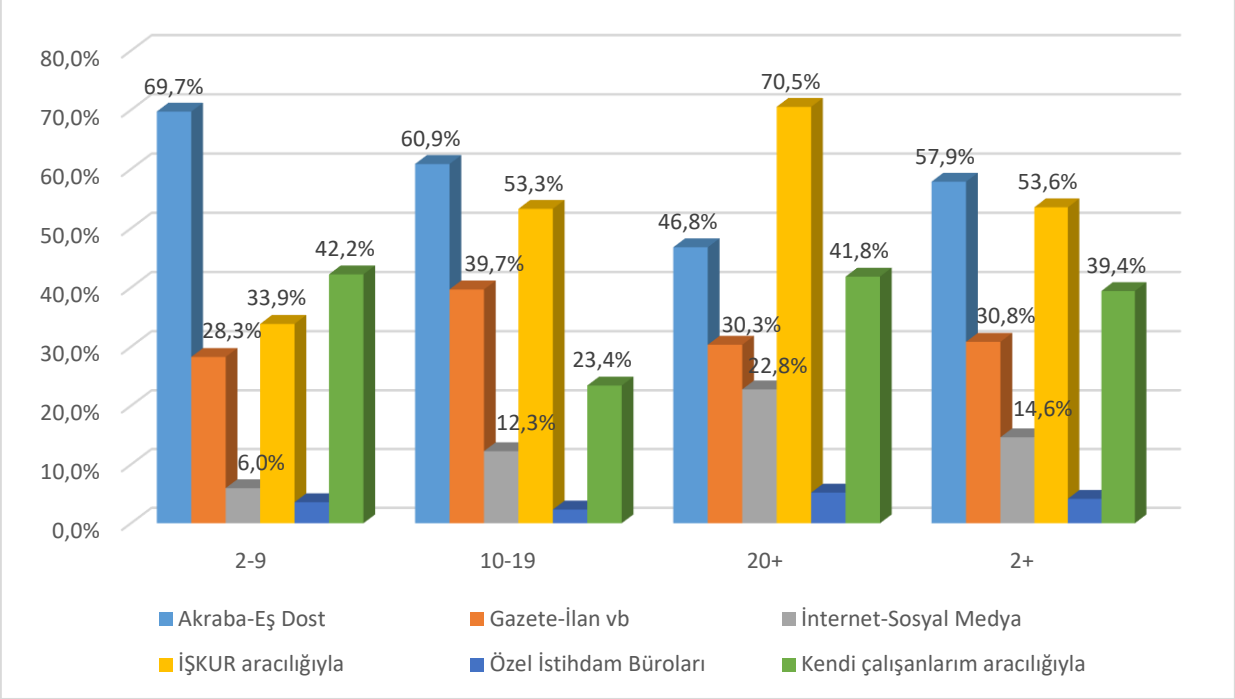

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Akraba-Eş dost kanalı 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için önemli bir ağırlık teşkil etse de 20+ istihdamlı büyük firmalar için çok büyük bir önemi bulunmamaktadır. Bu firmalarda daha çok İŞKUR'un ağırlığı hissedilmekte olup genel olarak işyeri büyüklüğü arttıkça İŞKUR'dan faydalanma oranının arttığı da görülmektedir. 2-9 istihdamlı işyerlerinde yüzde 33,9 olan bu oran, 10-19 için yüzde 53,3'e yükselirken 20+ için yüzde 70,5 gibi rekor seviyeye ulaşmaktadır.Bu da İmalat sektörünün sürükleyici firmalarının İŞKUR ile işbirliği içinde çalıştıklarını çok net olarak göstermektedir.

Tablo 7: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
Makineci (Dikiş)	11.366
Beden İşçisi (Genel)	5.956
Ahşap Mobilya İmalatçısı	4.120
Gaz Altı Kaynakçısı	3.139
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	2.135
Mermer İşçisi	1.861
Temizlik Görevlisi	1.779
Satış Danışmanı	1.420
Ön Muhasebeci	1.405
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	1.299
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1.285
Grafiker	1.212
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	1.187
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	1.109
Şoför-Yük Taşıma	1.091
Makine Teknolojisi Teknisyeni	1.072
Konfeksiyon İşçisi	1.007
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	991
Mobilyacı	959
Garson (Servis Elemanı)	891
Ütücü	856
Elektronik Teknisyeni	832
Saya Dikici (Makine İle)	813
Kalite Kontrolcü	810
Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh	804

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe 101 bin 535 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 1.008 farklı meslekte bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloda ise alınan açık işler içinde ilk 25 sırada bulunan meslekler belirtilmiştir. 11 bin 366 kişilik açık işle ilk sırada Makineci (Dikiş), 5 bin 956 kişilik açık işle ikinci sırada Beden İşçisi (Genel), 4 bin 120 kişilik açık işle üçüncü sırada Ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri yer almıştır.

Tablo 8: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
Makine Mühendisi	721
Elektronik Teknisyeni	482
İç Mimar	326
Halkla İlişkiler Görevlisi	321
Grafiker	193
Kimyager	193
Gıda Mühendisi	187
Pazarlamacı	185
Ön Muhasebeci	183
Gıda Teknikeri	182
Grafik Tasarımcısı	177
Satış Danışmanı	166
Matbaa İşçisi	161
Satış Temsilcisi / Plasiyer	142
Makine Teknikeri	110
Endüstri Mühendisi	102
Muhasebeci	100
ARGE Elemanı	93
Muhasebe Meslek Elemanı	84
Satın Alma Sorumlusu	71

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda İmalat sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için verilen 5 bin 850 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 721 kişilik açık işle Makine Mühendisi olmuştur. İkinci sırada 482 kişilik açık işle Elektronik Teknisyeni, üçüncü sırada 326 kişilik açık işle İç Mimar yer almaktadır. Daha sonra ise Halkla İlişkiler Görevlisi, Grafiker, Kimyager, Gıda Mühendisi, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Gıda Teknikeri, Grafik Tasarımcısı, Satış Danışmanı, Matbaa İşçisi, Satış Temsilcisi / Plasiyer, Makine Teknikeri, Endüstri Mühendisi, Muhasebeci, ARGE Elemanı, Muhasebe Meslek Elemanı ve Satın Alma Sorumlusu meslekleri izlemektedir.

Tablo 9: Yükseköğretim Seviyesinde Talep Edilen Açık İşlerde Mesleklere Göre Cinsiyet Tercihi

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil
Halkla İlişkiler Görevlisi	Elektronik Teknisyeni	Makine Mühendisi
Grafiker	Makine Mühendisi	Kimyager
Ön Muhasebeci	İç Mimar	İç Mimar
Gıda Mühendisi	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Pazarlamacı
Gıda Teknikeri	Endüstri Mühendisi	Matbaa İşçisi
Grafik Tasarımcısı	Makine Teknikeri	Satış Danışmanı
Makine Mühendisi	Makine Bakımcı	ARGE Elemanı
Muhasebe Meslek Elemanı	İmalat Mühendisi/Üretim Mühendisi	Makine Teknikeri
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Teknik Ressam	Mimar
Muhasebeci	Pazarlamacı	Endüstri Mühendisi

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda imalat sektöründe yükseköğretim mezunu işgücü talep edilen açık işler için cinsiyet tercihleri görülmektedir. Sadece kadın işgücü tercih edilen mesleklerde Halkla İlişkiler Görevlisi, Grafiker, Ön Muhasebeci, Gıda Mühendisi, Gıda Teknikeri, Grafik Tasarımcısı, Makine Mühendisi, Muhasebe Meslek Elemanı, Satış Temsilcisi / Plasiyerve Muhasebeci meslekleri olduğu görülmektedir.

Erkek işgücü talep edilen açık iş pozisyonları için ise Elektronik Teknisyeni, Makine Mühendisi, İç Mimar, Satış Temsilcisi / Plasiyer, Endüstri Mühendisi, Makine Teknikeri, Makine Bakımcı, İmalat Mühendisi/Üretim Mühendisi, Teknik Ressam ve Pazarlamacı mesleklerinde talep olduğu görülmektedir.

Sektörde yükseköğretim mezunu talep edilen açık işlerde cinsiyetin önemli olmadığı meslekler ise Makine Mühendisi, Kimyager, İç Mimar, Pazarlamacı, Matbaa İşçisi, Satış Danışmanı, ARGE Elemanı, Makine Teknikeri, Mimar, Endüstri Mühendisi meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlere son 1 yıl içinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektiklerini ve bunun nedenleri sorulmuştur. Bu araştırma ile ulaştığımız mevcut istihdam sayısı ve işyerlerindeki açık iş pozisyonları kadar istihdam etmek isteyip de çeşitli sebeplerle aradığı işgücünü bulamaması hususu da işgücü piyasası bilgisi için oldukça önemlidir. Bu bölümde İmalat sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 15: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

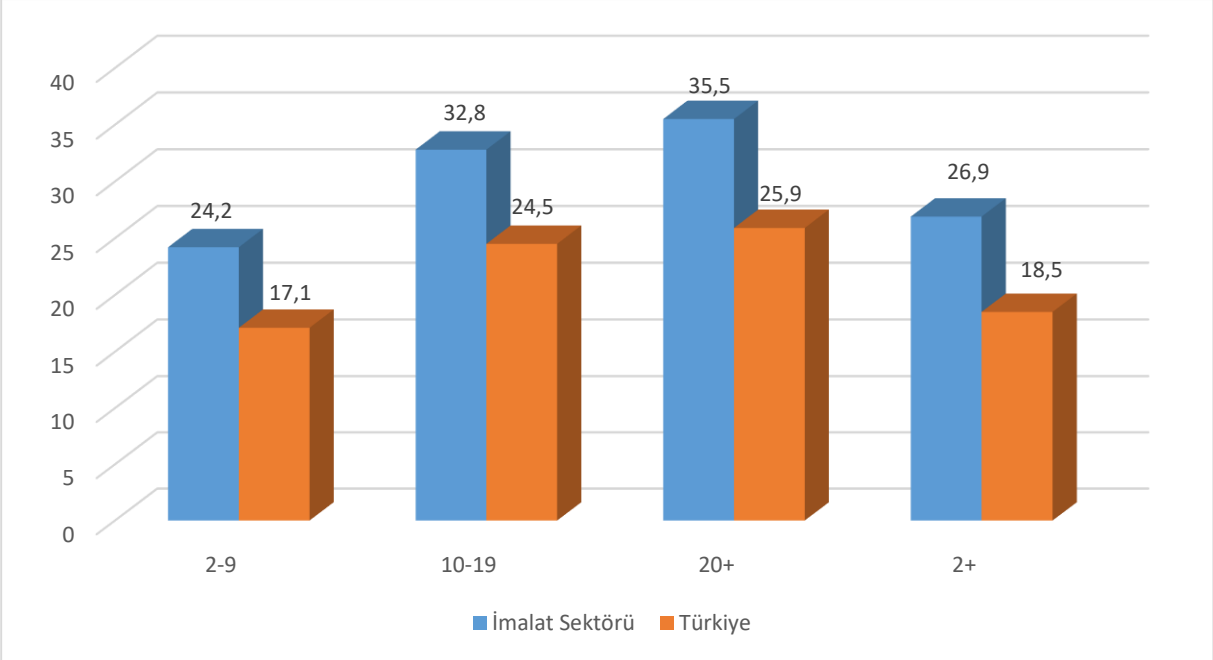

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 194 bin 314 işyerinden 52 bin 251'inde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 26,9 olup, 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 32,8'i ve 20+ istihdamlı işyerlerinin de yüzde 35,5'inin eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir.

Sektörde eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı tüm işyeri büyüklüklerinde Türkiye geneline göre nispeten daha fazla oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 10: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Meslek Grupları	2-9	10-19	20+	2+
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	28.249	9.614	19.884	57.747
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	30.336	3.677	22.099	56.111
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4.655	2.007	4.443	11.104
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.210	1.587	2.715	7.512
Profesyonel Meslek Mensupları	3.852	170	2.065	6.087
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.247	418	844	3.509
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	482	84	617	1.183
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları			147	147
Yöneticiler			126	126
Genel Toplam	73.031	17.556	52.939	143.526

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe 52 bin 251 işyerinde 143 bin 526 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 50,9'u 2-9 istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 73 bin 31'dir. 10-19 istihdamlı işyerlerinde 17 bin 556 kişinin ve 20+ istihdamlı işyerlerinde 52 bin 939 kişinin temininde güçlük çekilmiştir.

Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 143 bin 526 kişinin 57 bin 747'si yani yüzde 40,2'si Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Meslekler	2-9	10-19	20+	2+
Makineci (Dikiş)	13.643	1.167	7.220	22.030
Gaz Altı Kaynakçısı	1.445	918	1.852	4.214
Ahşap Mobilya İmalatçısı	1.605	1.250	347	3.203
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	1.284	333	1.233	2.850
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1.445	417	941	2.802
Beden İşçisi (Genel)	803	167	1.193	2.162
Mermer İşçisi	1.284	250	514	2.048
Grafiker	1.766		121	1.886
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	642	500	706	1.848
Makine Nakışçısı	803	750	233	1.786
Alüminyum Doğramacı	1.445	83	258	1.786
Hamurkâr	1.445	173	165	1.782
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	1.124		649	1.773
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	1.445	251	77	1.772
Ütücü	963	333	466	1.763
Mobilyacı	1.445	83	222	1.750
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	1.284	250	174	1.708
Ayakçı (Tekstil)	1.605		4	1.609
Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh	1.605		2	1.607
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	803	584	182	1.569

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda sektördeki temininde güçlük çekilen kişiler ilk 20 meslek özelinde incelenmiştir. İlk sırada 22 bin 30 kişinin temininde güçlük çekildiği Makineci (Dikiş) mesleği olduğu görülmektedir. Bu meslekteki temininde güçlük çekilen kişilerin, yüzde 61,9 oranı ile en çok 2-9 istihdamlı işyerlerinden olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada en fazla eleman temininde güçlük çekilen mesleğin Gaz Altı Kaynakçısı mesleği olduğu görülmektedir ve bu meslekte temininde güçlük çekilen kişi sayısı 4 bin 214'dür. Üçüncü sırada ise Ahşap Mobilya İmalatçısı mesleği yer almıştır. 10-19 istihdamlı işyerlerinde en fazla Ahşap Mobilya İmalatçısı temininde güçlük çekilmektedir.

Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

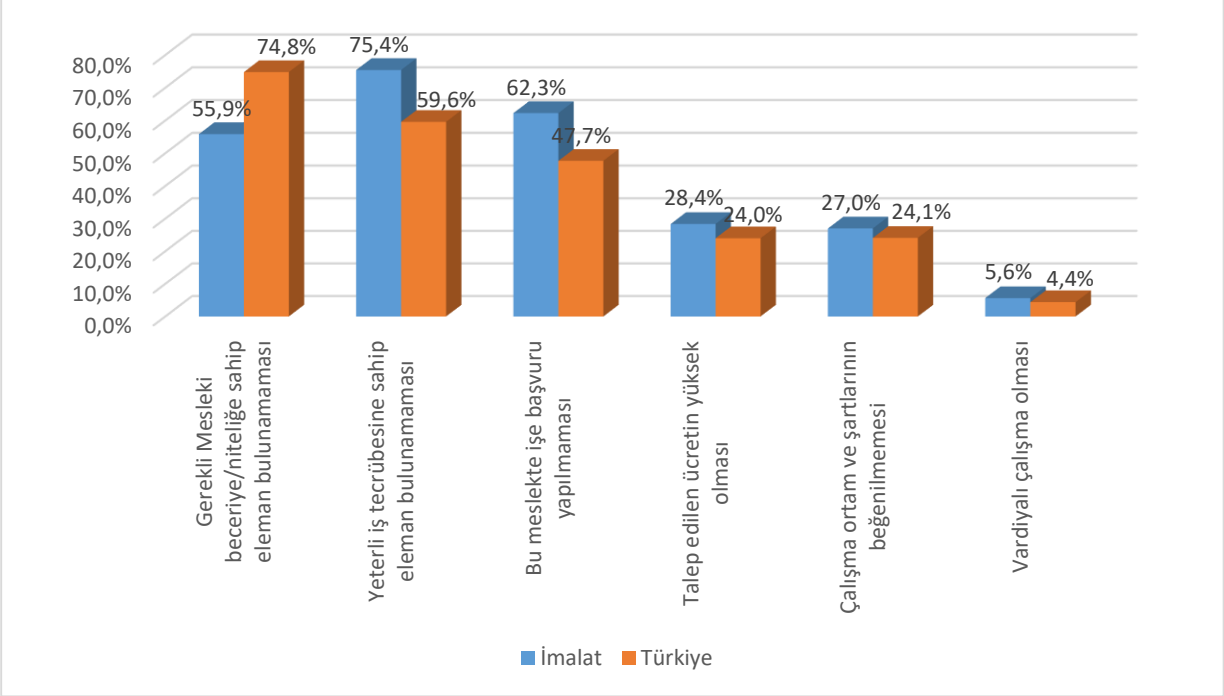

Kaynak: İPA 2017

İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 75,4 gibi büyük bir oranının Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre de oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 62,3 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 55,9 ile Bu Meslekte Yeterli İşe Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır.

Sektörde tespit edilen temininde güçlük çekilme nedenleri genel toplam üzerinden verildikten sonra aşağıdaki tabloda ise en fazla temininde güçlük çekilen ilk 20 meslek özelinde değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Tablo 12: Mesleklere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	72,1%	78,2%	72,7%	51,1%	52,3%	0,5%
Gaz Altı Kaynakçısı	25,7%	76,5%	33,9%	27,1%	35,2%	1,1%
Ahşap Mobilya İmalatçısı	64,8%	83,7%	76,8%	28,1%	29,6%	0,3%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	71,4%	81,2%	78,4%	21,1%	35,0%	14,1%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	45,2%	87,1%	57,4%	5,8%	13,3%	1,2%
Beden İşçisi (Genel)	64,4%	37,7%	22,9%	43,7%	18,5%	7,7%
Mermer İşçisi	47,1%	74,8%	53,5%	39,9%	2,4%	2,7%
Grafiker	43,8%	97,6%	64,8%	8,6%	34,7%	0,0%
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	53,5%	80,5%	45,0%	16,5%	37,9%	3,3%
Makine Nakışçısı	41,6%	43,4%	53,5%	0,3%	49,0%	1,1%

Kaynak: İPA 2017

En fazla temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması eksikliği göze çarpmaktadır. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ise Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı, Ayakçı (Tekstil) ve Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh mesleklerinde daha çok görülmektedir. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi sebebi ise Ayakçı (Tekstil) ve Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh mesleklerinde ön plana çıkmıştır. Vardiyalı çalışmalardan dolayı eleman teminde güçlük çekilmesi ise özellikle Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh mesleğinde kendisini göstermiştir. Talep edilen ücretin yüksek olmasından dolayı işverenler tarafından eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak yine Ayakçı (Tekstil) ve Ağ Dokuyucu-Otomatik Tezgâh mesleklerinde görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İmalat sektöründe işverenlerin 2018 yılı Nisan sonu itibariyle istihdamlarının ne yönde değişim gösterecekleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	2-9		10-19		20+		2+	
	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	34.188	16,6%	11.152	11,5%	22.903	3,6%	68.243	7,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	29.373	18,8%	4.676	7,2%	29.624	4,2%	63.673	6,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7.223	23,7%	1.919	9,4%	3.447	1,9%	12.588	5,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.457	11,0%	3.502	11,5%	8.043	3,1%	17.003	5,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	3.050	6,6%	1.585	9,5%	1.448	1,9%	6.082	4,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	3.371	5,3%	167	1,0%	1.688	1,1%	5.225	2,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	803	3,3%	83	0,7%	578	0,4%	1.464	0,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0	0,0%	65	0,8%	65	0,7%
Yöneticiler	-161	-0,5%	0	0,0%	30	0,1%	-131	-0,1%
Genel Toplam	83.303	13,7%	23.084	8,5%	67.826	3,1%	174.213	5,6%

Kaynak: İPA 2017

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 174 bin 213 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. **Net istihdam değişim oranı ise yüzde 5,6** olup sektörde istihdamın, 2018 yılı Nisan sonunda 2017 yılı Nisan ayına göre yüzde 5,6 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 6,4 olarak tespit edilmiştir

2-9 arası istihdamlı işyerlerinde 83 bin 303 kişilik net istihdam artışı, 10-19 istihdamlı işyerlerinde 23 bin 84 kişilik ve 20+ istihdamlı işyerlerinde ise 67 bin 826 kişilik net istihdam artışı beklenmektedir.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam artışının en yüksek oranda artış yaşanacağının tahmin edildiği meslek grubu yüzde 7,3 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur.

Tablo 14: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Formacı(Çorap)
Beden İşçisi (Genel)	Boyama-Yıkama Mak.Op(Kumaş)
Ahşap Mobilya İmalatçısı	Temizlik Görevlisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Diğer Üst Düzey Yöneticiler
Marangoz	Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Kesici (Makine İle) -Ayakkabı, Çanta Vb.
Pazarlamacı	Plastik Doğrama Montaj Elemanı
Kaynakçı (Oks. ve Elk.)	Camcı
Mermer İşçisi	Kapı Montaj İşçisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Kesimhane İşçisi

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise işyeri büyüklüklerine göre net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2018 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği meslekler; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Gaz Altı Kaynakçısı, Marangoz olarak beklenmektedir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Formacı(Çorap), Boyama-Yıkama Mak.Op(Kumaş)

Temizlik Görevlisi, Diğer Üst Düzey Yöneticiler ve Elektrikli Ev Aletleri Bakım ve Tamircisi meslekleridir.

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlerin yüzde 20,4'ü istihdamlarının artacağı yönde tahminlerini belirtmişlerdir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,5 olarak gerçekleşmiştir. İstihdam azalışı yönde tahmini olan işverenler ise toplam işverenlerin yüzde 1,9'unu oluşturmaktadır. Yüzde 43,4'ünün ise fikri bulunmamakta ve yüzde 34,3'ünün de istihdamlarının değişmeyeceği yönünde öngörüsü bulunmaktadır.

SONUÇ

İmalat sektörü raporu, 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır.Bu rapor, sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

İmalat sektörü kapsamında 17 bin 341 işyeri ile yüz yüze görüşülerek 194 bin 314 işyeri için veri derlenmiştir. Sektöre ait işyerlerinde 690 bin 154'ü kadın, 2 milyon 406 bin 646'sı erkek olmak üzere toplam 3 milyon 96 bin 799 kişi çalışmaktadır.

İmalat sektöründe faaliyet gösteren 194 bin 314 işyerinin yüzde 73,4'ü 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 ve 20+ istihdamlı işyerlerinin toplam içindeki oranı ise yüzde 26,6'dır.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin bölgesel dağılımında en çok işyerinin İstanbul bölgesinde olduğu görülmektedir. İstanbul' da İmalat sektöründe faaliyet gösteren firma sayısı 66 bin 369'dur.

Sektördeki 2+ istihdamlı işyerlerinin yaklaşık yarısı 10 yaşından küçüktür. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerlerinin oranı yüzde 23,3; 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise yüzde 25,1'dir. İşyerlerinin yüzde 13,5'u 25 yıl ve üzeri bir zamandır faaliyette bulunmaktadır.

Sektördeki işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılan işyerlerinin oranı yüzde 4,2 olarak tespit edilmiştir.2-9 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 2,8 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 6,6 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan işyerleri içinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 30,7'dir. İşyerleri, yüzde 86 oranı ile en fazla Eleman Talebi hizmetinden yararlanmışken,yüzde 49,7 oranında Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetleri, yüzde 30,2 oranında ise İşbaşı Eğitim Programları hizmetlerinden yararlandıkları tespit edilmiştir.

İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 66,8'i İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadığını belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam

hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 22,1'ini oluşturmaktadır. İŞKUR haricinde diğer kaynakları kullanması sebebiyle Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin oranı ise yüzde 11,4'dür.

İmalat sektöründe en fazla istihdam edilen meslek grubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. İkinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, üçüncü sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu, en çok çalışan meslek gruplarıdır.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel) ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri ilk üç sırada bulunan en çok çalışılan mesleklerdir.

İmalat sektöründe 194 bin 314 işyerinden 33 bin 487'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, bu işyerinden toplam 101 bin 535 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır. Sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 17,2'sine tekabül etmektedir. İşyeri büyüklüklerine göre, 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 14,6'sında açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 22,4'e yükselmektedir. En fazla açık işi olan 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 25,9 oranında açık işi bulunmaktadır.

Sektörün Türkiye genelindeki açık iş oranı yüzde 3,2 olarak tespit edilmiştir. Açık iş oranının en yüksek olduğu bölge ise Erzurum, Erzincan,Bayburt bölgesi olup açık iş oranı yüzde 9,3'dür. Açık işlerin yüzde 31,5'inde kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmazken yüzde 54,6'sında sadece erkek işgücü, yüzde 13,9'unda ise sadece kadın işgücü tercihinde bulunulmuştur.

İmalat sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 39,9'unda herhangi bir cinsiyet talebinde bulunulmamışken yüzde 30'unda lise altı, 14,3' ünde ise meslek lisesi mezunu talep edilmiştir.

Sektörde tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve üçüncü sırada ise Takım Çalışması bulunmaktadır.

İmalat sektöründen alınan açık işlerde yüzde 57,9'unun işverenlerin Akraba-Eş Dost vasıtasını kullandıkları görülmektedir. İkinci sırada yüzde 53,6 oranıyla işverenlerin İŞKUR ile açık işlerini

buldukları görülürken üçüncü sırada ise yüzde 39,4 oranı ile kendi çalışanları vasıtası bulunmaktadır.

İmalat sektöründen alınan açık işler içinde ilk sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri yer almıştır.

İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ise ilk sırada Makine Mühendisi, ikinci sırada Elektronik Teknisyeni, üçüncü sırada İç Mimar yer almaktadır.

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 194 bin 314 işyerinden 52 bin 251'inin son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 26,9 olup, 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 32,8'i ve 20+ istihdamlı işyerlerinin de yüzde 35,5'unun eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir.

İmalat sektöründe 52 bin 251 işyerinde 143 bin 526 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Söz konusu temininde güçlük çekilen kişilerin ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinde ikinci sırada Gaz Altı Kaynakçısı ve üçüncü sırada ise Ahşap Mobilya İmalatçısı mesleğinde yer aldıkları anlaşılmıştır. Söz konusu mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ilk başta Gerekli mesleki beceri ve iş tecrübesi eksikliği daha sonra ise Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni en çok belirtilen neden olarak göze çarpmaktadır.

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 174 bin 213 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 5,6 olup sektörde istihdamın, 2018 yılı Nisan sonunda 2017 yılı Nisan ayına göre yüzde 5,6 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam artışının en yüksek oranda artış yaşanacağının tahmin edildiği meslek grubu yüzde 7,3 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur.

İmalat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2018 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği meslekler; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Gaz Altı Kaynakçısı ve Marangoz olarak tahmin edilmiştir.